

Bond Beter Leefmilieu
KOEPSEL VAN MILIEUVERENIGINGEN Vlaanderen...

**College van burgemeester
en schepenen van Kampenhout,**
Gemeentehuisstraat 16,
1910 Kampenhout

Betreft: Bezwaarschrift BBL tegen de bouwvergunningsaanvraag voor het project Afval-energiecentrale Recover Energy te Kampenhout

Onze ref.: BL/12007/JG

Geachte,

Het openbaar onderzoek voor de bouwvergunningsaanvraag van een nieuwe afvalverbrandingsinstallatie door Recover Energy in Kampenhout loopt tot 12/01/2012. Langs deze weg wensen wij bezwaar in te dienen tegen de bouwvergunning voor het door Recover Energy voorgestelde project. Ons bezwaar is gebaseerd op de volgende vaststellingen:

- (1) de aanvrager heeft onterecht gebruik gemaakt van de bijzondere procedure voor handelingen van algemeen belang zoals voorzien in de wetgeving;
- (2) het geplande project betreft een activiteit met significante hinder, en is in strijd met het Vlaamse materialenbeleid;
- (3) er worden onvoldoende garanties gegeven voor een maximaal efficiënte aanwending van de opgewekte energie; en
- (4) de ontoereikende garanties in het dossier voor aan- en afvoer via water zijn nefast voor de reeds geplaagde mobiliteit in de omgeving, waardoor de aanvraag niet in overeenstemming is met de goede ruimtelijk ordening.

Hieronder gaan we dieper in op deze argumenten.

1. De aanvrager maakt onterecht gebruik van de bijzondere procedure voor werken van algemeen belang.

Ons eerste bezwaar is er een van procedurele aard. Recover Energy heeft gebruik gemaakt van de bijzondere procedure voor handelingen van algemeen belang uit de codex ruimtelijke ordening (art. 4.7.1) om de bouwvergunningaanvraag te laten beoordelen door de minister van Ruimtelijke Ordening (of zijn gemachtigde ambtenaar in de Vlaamse administratie ruimtelijke ordening), in plaats van door de gemeentelijke overheid van Kampenhout. Volgens art. 4.1.1 5° van de codex ruimtelijke ordening worden handelingen van algemeen belang als volgt gedefinieerd: *"door de Vlaamse Regering aangewezen handelingen die betrekking hebben op openbare infrastructuur of openbare wegen, nutsvoorzieningen, infrastructuur op het grondgebied van meerdere gemeenten of infrastructuur ten behoeve of ten bate van de uitoefening van een openbare dienst"*. In een uitvoeringsbesluit (BVR 5/5/2000) is de lijst met aangewezen handelingen uitgewerkt. Hier komen afvalverbrandingsinstallaties niet in voor. De enige handeling die enigszins verband houdt met het aangevraagde project is *"4° de openbare elektrische leidingen, met inbegrip van de bijbehorende infrastructuur, zoals transformatorstations, installaties voor de productie van elektriciteit, dienstgebouwen en andere"*.

Zowel uit de definitie in de codex (art. 4.1.1 5°) als uit het BVR 5/5/2000 blijkt duidelijk dat de bijzondere procedure bedoeld is voor handelingen met een specifiek openbaar nut. Een privaat uitgebate verbrandingsoven die als bij-activiteit een beperkte elektriciteitsproductie oplevert, is niet in overeenstemming met deze procedure. Dat het aangevraagde project geen maatschappelijk belang dient, wordt ook in onderstaande punten verder aangetoond. Daarom verloopt de lopende vergunningaanvraag niet conform de wetgeving en zou de aanvraag niet-ontvankelijk verklaard moeten worden.

2. De geplande hinderlijke activiteit is in strijd met het Vlaamse materialenbeleid

Het project betreft een installatie voor de verbranding van bouwafval, huishoudelijk afval, nat en droog bedrijfsafval en medisch afval. Hierbij zal 24% van de energie gerecupereerd worden onder de vorm van elektriciteit. Zowel in het MER als in de vergunningaanvraag motiveert men het project omwille van de zogezegde nood aan verwerkingscapaciteit voor bouwafval. Er is in Vlaanderen echter geen nood aan extra afvalverbrandingscapaciteit voor bouw- en sloopafval, noch voor andere afvalstoffen zoals huishoudelijke afvalstoffen en daarmee gelijkgesteld bedrijfsafval.

Voor het bouw- en sloopafval is er voldoende verwerkingscapaciteit, dit blijkt uit het laatste milieuheffingenrapport van OVAM. In 2010 werd nog nauwelijks 5138 ton brandbaar bouw- en sloopafval gestort, terwijl Recover Energy jaarlijks 60 000 ton van dit soort afval wenst te verbranden. Dit is meer dan tien keer de potentiële hoeveelheid die momenteel nog niet verbrand wordt. Voor huishoudelijk en bedrijfsafval dat eraan gelijkgesteld is, is er geen capaciteitsprobleem in Vlaanderen, zoals blijkt uit de meest recente cijfers van OVAM waarin de beschikbare verbrandingscapaciteit wordt afgewogen tegen het afvalaanbod. Bovendien kende minister van leefmilieu Joke Schauvliege in juni 2011 nog een vergunning goed voor een afvalverbrandingsoven in Houthalen-Helchteren, waardoor er een structurele overcapaciteit voor huishoudelijk afval is gecreëerd. Daarnaast is er ook in Nederland en Duitsland een teveel aan verbrandingscapaciteit. Door de Europese afvalwetgeving is de markt voor afvalstoffen open gegaan. Elke bijkomende capaciteit in Vlaanderen zal bijgevolg bijdragen tot een verlaging van de prijs op de afvalverbrandingsmarkt.

Dit is volledig in tegenspraak met het duurzaam materialenbeleid dat de Vlaamse Regering voert. Artikel 4 van het recent goedgekeurde Materialendecreet stelt immers zeer duidelijk dat de materiaalhiërarchie het centrale principe is bij het nemen van beslissingen rond afvalstoffen. Afvalpreventie en hergebruik zijn prioritair, daarna komt recyclage, en pas dan komt afvalverbranding met energierecuperatie. Een lage kostprijs voor afvalverbranding maakt hogere prioriteiten in de hiërarchie economisch onrendabel, en moet dus absoluut vermeden worden. Dezelfde principes werden bovendien ook in de Europese Kaderrichtlijn Afval vastgelegd.

Reeds in de inleiding van het MER maakt de aanvrager duidelijk dat het op zoek is naar een economisch interessante oplossing voor het bouw- en sloopafval dat het zelf produceert. Men haalt aan dat zulke hoogcalorische afvalstoffen niet eenvoudig verwerkt kunnen worden in Vlaanderen, en dat het aangevraagde project hier een oplossing voor biedt. We haalden hierboven al aan dat er geen tekort is aan verbrandingscapaciteit voor bouw- en sloopafval in Vlaanderen. Bovendien gaat het aangevraagde project om een klassieke roosteroven, waarvan er reeds een tiental bestaan in Vlaanderen. Recover Energy is van plan het hoogcalorisch bouwafval te vermengen met laagcalorisch afval zoals onder andere nat bedrijfsafval. Dan is verbranding in een roosteroven perfect mogelijk, en dit gebeurt nu reeds in andere installaties. De conclusie is dus dat de aanvrager enkel op zoek is naar een economisch meer aantrekkelijke oplossing voor haar eigen bouwafval dan het naar bestaande installaties af te voeren, door een eigen afvalverbrandingsinstallatie te bouwen. Dit private economische voordeel staat tegenover de openbare nadelen, zoals het ondermijnen van een duurzaam materialenbeheer, extra mobiliteitshinder voor de omwonenden, gezondheidsrisico's ten gevolge van de hinderlijke activiteit.

Art. 4.3.3. van de Codex ruimtelijke ordening stelt: "Indien uit de verplicht in te winnen adviezen blijkt dat het aangevraagde strijdig is met direct werkende normen binnen andere beleidsvelden dan de ruimtelijke ordening, of indien dergelijke strijdigheid manifest reeds uit het aanvraagdossier blijkt, wordt de vergunning geweigerd of worden in de aan de vergunning verbonden voorwaarden waarborgen opgenomen met betrekking tot de naleving van de sectorale regelgeving."

Dus zelfs indien geoordeeld wordt dat gebruik gemaakt kan worden van de bijzondere procedure voor handelingen van algemeen belang, moet de bouwvergunning geweigerd worden omdat ze in strijd is met de sectorale afvalwetgeving, meer bepaald art. 4 van het Materialendecreet en de principes uit het Europese Kaderrichtlijn Afval.

3. Geen efficiënte opwekking en aanwending energie

De productie van elektriciteit bij de verbrandingsactiviteiten gebeurt op zeer inefficiënte wijze. In het MER wordt gesproken van een energetische efficiëntie van 24%. Dit is een zeer laag rendement voor moderne afvalverbrandingsinstallaties, en zeker voor moderne energiecentrales. Tegenover de vernietiging van 150 000 ton materiaal per jaar staat een energie-opbrengst van 125 000 MWh, of 0,15% van het jaarlijkse elektriciteitsverbruik in België. Bovendien is slechts een kleine fractie van het aangevoerde afval hernieuwbaar, zodat de installatie helemaal niet kadert in de hernieuwbare energie doelstellingen van Vlaanderen. Het schrijnend gebrek aan details hierover in het MER of de aanvraag is een andere indicatie dat het niet om een energie-project gaat met maatschappelijk belang, maar om een privé project voor het verbranden van afval.

In het MER wordt de optie besproken om de restwarmte van het proces nuttig te gebruiken via een warmtenet naar nabijgelegen afnemers. Dit zou het energetisch rendement verhogen tot 70%. Er worden echter geen concrete maatregelen getroffen in de bouwvergunningsaanvraag om de toepassing van restwarmte effectief uit te voeren. Het warmtenet maakt geen deel uit van de bouwvergunning, en nergens in het dossier blijkt dat er concrete engagementen zijn van afnemers van deze restwarmte. De vraag is of deze afnemers beschikbaar zijn. De eigenschappen van de geproduceerde stoom zijn immers slechts voor bepaalde specifieke toepassingen geschikt, en er moet een continu warmtevraag zijn het jaar rond.

Bovendien zullen luchtcondensoren geplaatst worden als deel van het project, en dit om de overtollige proceswarmte na elektriciteitsproductie aan de omgevingslucht over te dragen. Het is niet redelijk te verwachten dat een bedrijf na de investering in deze condensoren op korte termijn stappen zal ondernemen voor extra investeringen in een warmtenet. De huidige bouwaanvraag levert dus absoluut niet de nodige garanties dat de opgewekte energie nuttig en efficiënt zal worden gebruikt.

4. Mobiliteitsimpact onderschat en geen garanties voor vervoer via water

Wanneer dit project goedgekeurd wordt, zal de impact op de lokale mobiliteit rond Kampenhout-Sas groot zijn. In het dossier wordt gesteld dat de helft van de afvalstoffen over het water aangevoerd zou worden. Zelfs indien dit waar zou zijn, zou nog 75000 ton afval per jaar via de weg getransporteerd worden. Dit betekent onmiskenbaar een ernstige toename in trafiek, geluidshinder, en fijn stof emissies op en rond de N26, die nu reeds zwaar te lijden heeft onder de mobiliteitsdruk. In het MER wordt dit aspect ernstig onderschat, door onder meer een verkeerde weergave van de huidige situatie en foute inschattingen van de te verwachten impact. Dit is ook een van de redenen waarom de omwonenden, verenigd in de vzw Stop De Oven, officieel klacht hebben neergelegd tegen de onafhankelijkheid van de MER-deskundigen.

Naast het reeds grote effect om de mobiliteit binnen het scenario met afvaltransport via het water, zal de werkelijke mobiliteitsimpact veel groter zijn. De bewering dat afvaltransport via het water zal verlopen wordt niet voldoende gestaafd in de feiten, en is hoogst speculatief. Zo zal het eigen bouwafval in elk geval via vrachtwagens worden aangevoerd. Voor de afvalstromen van klanten is men afhankelijk van de wil van deze klanten om het afval per schip aan te bieden. Hieromtrent is geen enkel engagement in het dossier te vinden. Bovendien leert de ervaring in Vlaanderen dat transport via water zelden of nooit gerealiseerd wordt, hoewel het regelmatig expliciet wordt opgenomen in de bouw- of milieuvergunning van projecten. De wervelbedoven van Indaver is hier een sprekend voorbeeld van. Hoewel aanvoer van afval via het water vermeld is als bijzonder voorwaarde in de milieuvergunning sinds 2006, is dit nooit gerealiseerd in werkelijkheid, en zal het ook niet gebeuren aangezien Indaver geen klanten vindt die hun afval op deze wijze willen aanbieden. Een andere indicatie dat transport via water niet zal gebeuren, is het ontbreken van de nodige infrastructuur ter plekke om schepen te laten aanmeren en te laden/lossen. In het MER wordt dit wel besproken, maar er is in de bouwvergunningsaanvraag niets opgenomen met betrekking tot deze infrastructuur. Dit is dus opnieuw een totaal gebrek aan garanties voor een cruciaal onderdeel van het beoogde project.

Volgens de Codex ruimtelijke ordening moet elke bouwvergunningsaanvraag getoetst worden aan de wettelijkheid en aan de goede ruimtelijke ordening. De overeenstemming met de 'goede ruimtelijke ordening' komt aan bod in art 4.3.1 §2:

"De overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening wordt beoordeeld met inachtneming van volgende beginselen:

1° het aangevraagde wordt, voor zover noodzakelijk of relevant, beoordeeld aan de hand van aandachtspunten en criteria die betrekking hebben op de functionele inpasbaarheid, de mobiliteitsimpact, de schaal, het ruimtegebruik en de bouwdichtheid, visueel-vormelijke elementen, cultuurhistorische aspecten en het bodemreliëf, en op hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen, in het bijzonder met inachtneming van de doelstellingen van artikel 1.1.4; "

Deze aanvraag houdt te weinig rekening met het mobiliteitsaspect en moet daarom geweigerd worden.

5. Conclusie

Het aangevraagde project van Recover Energy streeft enkel private winst na voor één bedrijf, en dient geen maatschappelijk belang. Een project dat niet nodig is voor het openbaar belang, en er zelfs op verschillende vlakken tegen in gaat (gezondheidsrisico's, mobiliteitshinder, verstoring duurzaam materialenbeleid), kan bezwaarlijk als een handeling van algemeen belang beschouwd worden. Daarom dringen we er bij de bevoegde instantie op aan om de bouwvergunning voor dit project te weigeren.

Ook indien geoordeeld wordt dat de bijzondere procedure voor werken van algemeen belang kan gevolgd worden, moet de bouwvergunning geweigerd worden, omdat de aanvraag in strijd is met de sectorale wetgeving inzake afvalbeheer en dus in strijd is met art. 4.3.3 van de Codex ruimtelijke ordening.

Daarnaast is de aanvraag ook in strijd met de goede ruimtelijke ordening, zoals omschreven in art. 4.3.1 van de Codex. Er wordt te weinig rekening gehouden met de mobiliteitsimpact en de hinderaspecten.

We zijn uiteraard steeds bereid om verdere uitleg te geven bij dit bezwaarschrift.

Hoogachtend,

Danny Jacobs
Directeur Bond Beter Leefmilieu

Contact:

Jeroen Gillabel, Beleidsmedewerker Duurzaam Materialenbeheer

Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen vzw

Twekerkenstraat 47, 1000 Brussel

T +32 2 282 19 49 - GSM +32 486 22 36 84

jeroen.gillabel@bblv.be